

דנג"ץ 8537/18

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

פלונית

באמצעות ב"כ עו"ד איל מנחם
משדרות המגינים 53, חיפה
טל' 04-8525313, פקס 04-8525314
ובאמצעות ב"כ עו"ד שי זילברברג ו/או עדי רז ו/או אוסנת פרינץ
מהתוכנית לסיוע משפטי לנשים בענייני משפחה
מרכז רקמן לקידום מעמד האשה
הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן
טל' 03-5318895, פקס 03-7360499

ה מ ב ק ש ת

נ ג ד

1. בית הדין הרבני הגדול בירושלים
2. בית הדין הרבני האזורי חיפה

3. פלוני

ע"י ב"כ עו"ד ברוך אבוקרט
רח' זבולון 3, ת"ד 1015, קריית אתא
טל' 0777-933833, פקס 0777-993339

ה מ ש י ב י ם

הודעה על התייצבות היועץ המשפטי לממשלה

מכוח הסמכות שהואצלה לי על-ידי שרת המשפטים, ביום 11.3.2019, לפי סעיף 23א לחוק שירות המדינה (מינויים) התשי"ט-1959, לשמש כממלא מקומו של היועץ המשפטי לממשלה ולפי סעיף 1 לפקודת סדרי הדין (התייצבות היועץ המשפטי לממשלה) [נוסח חדש], ולאחר שראיתי כי עניין ציבורי עלול להיות מושפע או כרוך בהליך שלפני בית המשפט הנכבד, הריני מודיע על התייצבותי להליך זה.

אני מסמך כל פרקליט מפרקליטות המדינה על שלוחותיה להיות נציגי בהליך זה.

היום, 14 במרץ 2019
התשע"ט

שי ניצן

פרקליט המדינה

ממלא מקום היועץ המשפטי לממשלה

פלונית

באמצעות ב"כ עו"ד איל מנחם
משדרות המגינים 53, חיפה
טל' 04-8525313, פקס 04-8525314
ובאמצעות ב"כ עו"ד שי זילברברג ו/או עדי רו ו/או אוסנת פרינץ
מהתוכנית לסיוע משפטי לנשים בענייני משפחה
מרכז רקמן לקידום מעמד האשה
הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן
טל' 03-5318895, פקס 03-7360499

המבקשת

נגד

1. בית הדין הרבני הגדול בירושלים
2. בית הדין הרבני האזורי חיפה

3. פלוני

ע"י ב"כ עו"ד ברוך אבוקרט
רח' זבולון 3, ת"ד 1015, קריית אתא
טל' 0777-933833, פקס 0777-993339

המשיבים

היועץ המשפטי לממשלה

ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
מרח' צלאח א-דין 29, ירושלים 9711052
טל' 02-6466590, פקס 02-6467011

עמדה מטעם היועץ המשפטי לממשלה

1. בהתאם להחלטת כבוד הנשיאה א' חיות מיום 13.2.19 ולארכה שניתנה, מוגשת בזאת עמדה מטעם היועץ המשפטי לממשלה, תוך שבד בבד גם מוגשת מטעם היועץ המשפטי לממשלה הודעה על התייצבותו בהליך דן, מכוח סמכותו לפי סעיף 1 לפקודת סדרי הדין (התייצבות היועץ המשפטי לממשלה) [נוסח חדש].
2. עניינו של ההליך דן בבקשה לקיים דיון נוסף בפסק דינו של בית משפט נכבד זה (כבוד השופטים י' עמית, ד' מינץ וא' שטיין) בבג"ץ 4602/13, בג"ץ 9780/17, אשר ניתן ביום 18.11.18, ושוב היתה המבקשת בהליך דן העותרת (להלן גם "פסק הדין מושא הבקשה דנ"). הסוגיה שנידונה בפסק הדין היא האם יש מקום להתערב בפסק דינו של בית הדין הרבני הגדול, העוסק בסוגיה של שיתוף ספציפי במגרש ובית מגורים שנבנה עליו (מגרש שהובא לנישואין על ידי הבעל ונרשם על שמו) בנסיבות אשר ביניהן גם "בגידה" נטענת של בת הזוג, שאליה היתה התייחסות בפסק הדין של בית הדין.
3. פסק הדין מושא הבקשה לדיון נוסף ניתן בעתירה שהגישה המבקשת (בג"ץ 9780/17) על פסק דינו של בית הדין הרבני הגדול בתיק מס' 1073676/1, אשר ניתן ביום 27.7.17. בפסק דין זה קיבל בית הדין הרבני הגדול את ערעורו של משיב 3, הוא גרושה של

המבקשת, על פסק דינו של בית הדין הרבני האזורי חיפה (בתיק מס' 927139/3, שניתן ביום 29.2.16), בקובעו כי "לדעת הרוב לא מגיע לאישה כל חלק, לא בקרקע ולא בבית הבנוי עליו" וכי "לדעת המיעוט לאישה לא מגיע כל חלק בקרקע כולל החלק שבנוי עליו הבית, אולם מגיע לה מגוף המבנה (הבית) 20% בלבד" (ראו בסיום פסק דינו של בית הדין הרבני הגדול).

4. בפסק הדין מושא הבקשה דן דחה בית משפט נכבד זה, ברוב דעות של כבוד השופטים מינץ ושטיין וכנגד דעתו החולקת של כבוד השופט עמית, את עתירת המבקשת.

5. במוקד הבקשה לדיון נוסף דן נטען כי בפסק הדין מושא הבקשה דן נפסקה הלכה חדשה, אשר סוטה משורה של פסקי דין של בית משפט נכבד זה ובראשם בג"ץ 1000/92 **בבלי נ' בית הדין הרבני הגדול**, פ"ד מח(2) 221 (7.2.94; להלן "עניין בבלי"), שקבע את ההלכה בדבר החלת הדין האזרחי על ידי בתי הדין הדתיים בדונם בענייני רכוש – בהיות אלה עניינים שאינם חלק מענייני נישואין וגירושין – וכי פסק הדין מצמצם אפוא את עילת ההתערבות של בית משפט נכבד זה בפסקי דין של בתי הדין הרבניים באופן משמעותי. כמו כן נטען בין היתר כי בפסק הדין נקבע שניתן לייחס משמעות לאי נאמנות מינית במהלך הנישואין עד כדי שלילת זכויות רכושיות מוקנות בגין אי נאמנות זו.

6. עמדת היועץ המשפטי לממשלה, שתפורט להלן, היא שלא קמה בענייננו עילה לקיומו של דיון נוסף בפסק הדין מושא הבקשה דן, וזאת משום שבפסק הדין לא נקבעה הלכה חדשה, שיש בה להקים עילה למתן דיון נוסף, וההלכות שנקבעו בנושא על ידי בית משפט נכבד זה נותרו עומדות על מכונן במלואן. כן יבקש היועץ המשפטי לממשלה לעמוד בדבריו על כך שלעמדתו יש לשמר הלכות אלה ואין לגרוע מהן.

כך, לא שונתה ההלכה שלפיה ענייני רכוש בין בני זוג אינם חלק מענייני הנישואין והגירושין, ועל בתי הדין הדתיים להפעיל בסוגיות הרכוש של בני זוג ואופן חלוקתו את הדין האזרחי כפי שפורש על ידי בית המשפט העליון (ראו עניין בבלי).

כך, לא שונתה ההלכה שלפיה אין להעניש אדם על חלקו בפירוק היחסים באמצעות סנקציות כלכליות במסגרת חלוקת הרכוש בין בני הזוג, ובכלל זה אין נענשים על "בגידה" למפרע באמצעות נטילת זכויות ברכוש המשותף [ראו למשל בג"ץ 8928/06 **פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול לערעורים בירושלים** (8.10.08)].

הטעם לכך שהיועץ המשפטי לממשלה החליט להתייבב בהליך דן נעוץ בחשיבותו הרבה של הלכות אלה – הן ההלכה בנושא החלת הדין האזרחי על ידי בתי הדין הרבניים, הן ההלכה שלפיה אין בשאלת ה"אשם" בפירוק הנישואין, ו"בגידה" של בן זוג בכלל זה, כדי לשלול ממנו למפרע זכויות שכבר התגבשו ברכוש המשותף, ואין להעניש אדם על חלקו בפירוק היחסים באמצעות סנקציות כלכליות במסגרת חלוקת הרכוש בין בני הזוג.

יודגש, כי לעמדת היועץ המשפטי לממשלה, ככל שכן היתה נקבעת בפסק הדין מושא הבקשה דנן הלכה חדשה בעניינים אלה, העומדת בניגוד להלכות הקיימות, כי אז בהחלט היה מקום לקיים דיון נוסף בפסק הדין, וזאת בשל חשיבותם הרבה ומושרשותם של הדברים בשיטת המשפט בישראל. לפיכך, ככל שבית המשפט הנכבד יסבור שבמסגרת פסק הדין מושא הבקשה דנן נפסקה הלכה חדשה, הרי שבמקרה כזה יש מקום לדיון נוסף והיועץ המשפטי לממשלה יבקש אז להביע את עמדתו בעניין באופן מפורט.

נפרט.

7. במסגרת פסק הדין שניתן בעניין **בבלי** נקבעו קביעות חשובות ויסודיות, שעליהן גם חזר בית משפט נכבד זה לאורך השנים שמאז מתן פסק דין זה, ובראשן הקביעה כי בדונם בענייני רכוש בין בני זוג – בהיותם עניינים שאינם בגדר ענייני נישואין וגירושין – על בתי הדין הרבניים לפסוק על פי הדין האזרחי, ולא על פי הדין הדתי (להלן "הלכת בבלי").

כפי שנקבע בעניין **בבלי**, מפי כבוד המשנה לנשיא (כתוארו אז) א' ברק, "השאלה השנויה במחלוקת לפנינו הינה על-פי איזה דין ייקבע מהו הרכוש העומד לחלוקה, ומהן הזכויות שבדיני קניין ובדיני חיובים העומדות לחלוקה" (עמ' 238, ה-ו), וביחס לשאלה זו השיב המשנה לנשיא ברק כי הדין הוא הדין האזרחי, תוך שטעם אחד לכך הוא קיומה של הוראת חוק מפורשת, הוא חוק שיווי זכויות האשה, התשי"א-1951, והטעם השני, "והוא העיקר", כדברי כבוד המשנה לנשיא ברק, הוא ש"בני הזוג מתייצבים לפני בית הדין הרבני עם המטען הרכושי של כל אחד מהם כפי שזה נקבע על-ידי המשפט האזרחי" (עמ' 239, ד-ה). בהמשך, קובע כבוד המשנה לנשיא ברק כי "נראה לי, כי לבעיה הניצבת לפנינו בעתירה זו יש רק פתרון אפשרי אחד, והוא זה: על כל בתי הדין הדתיים במדינה להפעיל, בסוגיות 'אזרחיות' נלוות שאינן חלק מענייני המעמד האישי (כפי שדיבור זה מתפרש על-פי דין המדינה) הנתון לסמכותם, את המשפט האזרחי הכללי, כפי שפורש על-ידי בית המשפט העליון" (עמ' 246, ד).

כבוד הנשיא שמגר הצטרף למסקנתו של כבוד המשנה לנשיא ברק, תוך שקבע אף הוא, בין היתר, כי "זכות הקניין בשיטתנו נקבעת על-פי עקרונות המשפט האזרחי" (עמ' 254, ב), כי "כאשר נוצרת פלוגתא בקשר לזכות, הנגזרת מדיני הקניין או הקשורה עמם, היא מוכרעת על-פי כללי המשפט שלפיהם נתגבשה מעיקרה" (שם); וכי "מקובל עליי לחלוטין, כי אין להעלות על הדעת שזכות, שנתגבשה לפי כללי המשפט האזרחי השריר אצלנו והמוכרת על פיו, לא תוכר בבית-משפט מוסמך של המדינה, או כי זכות קניין תהפוך למותנית בזהותו של הגורם השיפוטי המטפל בעניין" (עמ' 255, א).

כבוד השופט ד' לוין הצטרף בהסכמה.

לאורך השנים שחלפו מאז פסק הדין שניתן בעניין **בבלי**, חזר בית משפט נכבד זה, בשורת פסקי דין, על הלכה חשובה זו, שלפיה על בתי הדין הרבניים לפסוק על פי הדין האזרחי

בדונם בענייני רכוש הנכרכים בענייני הנישואים והגירושים – תוך שחריגה מכך יש בה להקים עילה להתערבותו של בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק (בג"ץ) בפסק דין של בית הדין הרבני, בשל חריגה מסמכות – הלכה שהפכה אפוא להלכה מושרשת ומוצקה בדין בישראל.

כך, ראו, למשל, בג"ץ 5227/97 דויד נ' בית-הדין הרבני הגדול בירושלים (11.11.98); בג"ץ 2222/99 גבאי נ' בית הדין הרבני הגדול (26.11.00); בג"ץ 7716/05 פלונית נ' פלוני (27.8.07); בג"ץ 8214/07 פלונית נ' פלוני (22.7.10); בג"ץ 5416/09 פלונית נ' פלוני, פ"ד סג(3) 484 (10.2.10), שם ציין כבוד השופט (כתוארו אז) א' רובינשטיין בין היתר כי "מושכלות משכבר הימים הם" כי 'על בית הדין הרבני – בדונו בענייני רכוש הנכרכים בענייני גירושים – להכריע בסכסוך באשר למהותו של הרכוש העומד לחלוקה על-פי המשפט האזרחי הכללי' (בג"ץ 1000/92 בבלי נ' בית הדין הרבני הגדול [1], בעמ' 252, המשנה לנשיא, כתוארו אז, ברק, להלן: עניין בבלי; בג"ץ 1135/02 וזגאל נ' בית-הדין הרבני הגדול בירושלים [2]) (עמ' 491, ד-ה; ההדגשה שבקו תחתית – לא במקור). וכדבריו הנכוחים של כבוד השופט עמית בפסק הדין מושא הבקשה דנן, "הלכת בבלי היא אבן פינה במשפטנו, וכוחה במותניה גם בחלוף למעלה מחצי יובל" (פיסקה 12).

8. כמו כן, פסק בית משפט נכבד זה לאורך השנים כי מידת האחריות, או ה"אשם", של בן-זוג בפירוק הנישואין, ובכלל זה בשל "בגידה" של בן-זוג, אין בה כדי לשלול ממנו זכויות שנתגבשו ברכוש המשותף, וכי אין להעניש אדם על חלקו בפירוק היחסים באמצעות סנקציות כלכליות במסגרת חלוקת הרכוש בין בני הזוג [ראו ע"א 264/77 דדור נ' דדור, פ"ד לב(1) 829 (23.2.78); ע"א 384/88 זיסרמן נ' זיסרמן, פ"ד מג(3) 205 (21.9.89); ע"א 819/94 לוי נ' לוי, פ"ד נ(1) 300 (31.7.96); בג"ץ 1135/02 וזגאל נ' בית-הדין הרבני הגדול בירושלים, פ"ד נו(6) 14 (29.8.02)]. בבג"ץ 8928/06 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול לערעורים בירושלים (8.10.08) חזר בית משפט נכבד זה על הקביעות האלה והוסיף כי הן נכונות בין אם הרכוש הוא רכוש משותף מכוח הלכת השיתוף ובין אם חל עליו הסדר האיזון הקבוע בחוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג–1973 (להלן "חוק יחסי ממון").

9. אלה אפוא עיקרי ההלכות בסוגיות שבמוקד הבקשה לדיון נוסף דנן.

10. סעיף 30(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד–1984 קובע, באשר לבקשת בעל דין לקיים דיון נוסף, כי "נשיא בית המשפט העליון או שופט אחר או שופטים שיקבע לכן, רשאים להיענות לבקשה אם ההלכה שנפסקה בבית המשפט העליון עומדת בסתירה להלכה קודמת של בית המשפט העליון, או שמפאת חשיבותה, קשיותה או חידושה של הלכה שנפסקה בענין, יש, לדעתם, מקום לדיון נוסף".

כמו כן, עמד בית משפט נכבד זה, כפי ששנתה באחרונה שוב כבוד הנשיאה חיות, כי "הליך של דיון נוסף, כפי שנפסק לא אחת, הוא נדיר וחריג ותנאי לקיומו הוא כי בפסק הדין

נושא הבקשה נפסקה הלכה אשר 'עומדת בסתירה להלכה קודמת של בית המשפט העליון, או שמפאת חשיבותה, קשיותה או חידושה' יש מקום לקיים בה דיון נוסף (ראו סעיף 30(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984; דנג"ץ 3230/18 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 4 (6.8.2018)). עוד נפסק כי על ההלכה לגלות את עצמה על פני פסק הדין ולהיות ברורה ומפורשת (שם) [דנג"ץ 9105/18 טביש נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 12 (25.2.19); ההדגשות שבקו תחתי – לא במקור].

11. על רקע זה, לעמדת היועץ המשפטי לממשלה, פסק הדין מושא הבקשה דנן אינו מקים עילה לקיומו של דיון נוסף בו.

12. בפסק הדין מושא הבקשה דנן, עמדו הן כבוד השופט עמית הן כבוד השופט מינץ בחוות דעתם באופן ברור ומפורש על כך שבדונו בענייני רכוש בין בני זוג, על בית הדין הרבני לפסוק על פי הדין האזרחי, ולא על פי הדין הדתי, וכי אין ב"בגידה" כדי לשלול מבן-זוג ש"בגד" זכויות רכושיות שהתגבשו כבר.

כך, ציין כבוד השופט עמית בין היתר כי "[...] [ראוי לחזור ולומר את הדברים בקול ברור וצלול: ענייני הרכוש בין בני הזוג אינם חלק מענייני הנישואין והגירושין עליהם חל הדין הדתי [...]]; וכי "כך לגבי ענייני רכוש בכלל, וענייני שיתוף הנכסים בפרט, וכפי שנאמר על ידי השופט (כתוארו אז) ברק בעניין בבלי: 'הלכות שיתוף הנכסים אשר פותחו על-ידי בית המשפט העליון אינן נגזרות מאקט הנישואין, ואין הן בגדר ענייני נישואין'" (פיסקאות 11-12; ההדגשות במקור). כן ציין כבוד השופט עמית כי "בשורה ארוכה של פסקי דין נקבע כי בגידה עשויה לשים קץ לשיתוף 'אך אין נענשים עליה למפרע על ידי נטילת הזכויות ברכוש המשותף (ע"א 264/77 [...] וראו בדומה עניין בבלי [...]); עניין זיסרמן; ע"א 819/94 [...]; בג"ץ 1135/02 [...]; וכן בע"מ 7272/10 [...]. על כלל זה חזר בית משפט זה בבג"ץ 8928/06 הנ"ל, שעה שהתערב בפסק דינו של בית הדין הרבני הגדול, שנתן משקל לבגידתו של אחד מבני הזוג בתקופת הנישואין על מנת להצדיק סטייה מכלל איזון הנכסים השווה הקבוע בחוק יחסי ממון" (פיסקה 14; ההדגשות במקור); וכי "המשקל שנתן בית הדין לבגידתה של העותרת במקרה דנן (בגדר 'התנהגות מחפירה' בלשונו של הדיין נהרי) עומד אפוא בניגוד להלכה של בית משפט זה, לפיה אין לשלול זכויות למפרע" [פיסקה 18(ד); ההדגשה במקור].

כך, בחוות דעתו, הבאה בפסק הדין לאחר חוות דעתו של כבוד השופט עמית, קבע כבוד השופט מינץ, בין היתר, כי "אין בכוחה של בגידה של אחד מבני הזוג לבטל את שיתוף הנכסים שהתגבש, אם התגבש לפני הבגידה" (פיסקה 7; ההדגשה לא במקור), וכי "על פניו, במקרה שלפנינו חיו בני הזוג בהרמוניה במשך שנים רבות, ובהתאם לדין אין מקום לזקוף את בגידתה הנסענת המאוחרת של העותרת לשלילת השיתוף בנכסים שהתגבש קודם לכן" (פיסקה 8; ההדגשה לא במקור). כמו כן, בהמשך הדברים עומד כבוד השופט מינץ במפורש על כך שאמירתו של אחד הדיינים בדבר יציקת תוכן לפרשנות לפי הדין

העברי ולא הכללי מהווה "שגגה" ("דומה כי בכך נפלה שגגה בידוי"), תוך שהוא מפנה בהקשר זה במפורש לפסק הדין שניתן בעניין **בבלי** (ראו פסקה 10).

הנה כי כן, מחוות הדעת של כבוד השופט עמית וכבוד השופט מינץ עולה בבירור כי שני השופטים, אף שהגיעו למסקנות שונות בנוגע למקרה הספציפי, תמימי דעים כי הלכת **בבלי** – שגם מוזכרת באופן מפורש בשמה בחוות דעתם – שרירה וקיימת ועומדת על מכונה, וכי בהתאם לה, בענייני רכוש על בית הדין הרבני לפסוק על פי הדין האזרחי ולא על פי הדין הדתי. כן עולה כי שני השופטים תמימי דעים – ובמפורש – כי אין ב"בגידה" כדי לשלול למפרע זכויות רכושיות שהתגבשו לפני הבגידה.

13. גם בחוות הדעת השלישית בסדר במסגרת פסק הדין, של כבוד השופט שטיין, ניתן לראות כי אין ערעור על תוקפה של הלכת **בבלי**, המוזכרת במפורש בשמה, ושנאמר במפורש כי קבעה את הכלל שבענייני רכוש על בית הדין הרבני לפסוק על פי הדין האזרחי ולא הדתי, תוך שאין כל ערעור עליה. ובמילותיו של כבוד השופט שטיין: "השינוי הגדול שחוללה הלכת **בבלי** הוא ביטולו של הכלל הישן אשר קבע כי 'הדין הולך אחר הדין' (ראו בג"ץ 323/81 **וילחני נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים**, פ"ד לו(2) 733 (1982)). הכלל הזה אפשר לבית דין רבני להכריע בענייני רכוש אשר הונחו כדין על שולחנו על-פי הדין הדתי, תוך התעלמות מהדין הכללי (ראו בנציון שרשבסקי ומיכאל קורנאלדי **דיני משפחה** א 426-427 (2015)). הלכת **בבלי** הפכה את הכלל הזה והעמידתו על ראשו בקבעה כי דין הוא זה שצריך ללכת אחר הדין. בהתאם לכך, נקבע כי בתי דין רבניים חייבים לפסוק בענייני רכוש לפי חזקת השיתוף כהגדרתה בדין הכללי ויסודותיה החוזיים. קביעה זו השלימה מהפך במסכת ממון של דיני נישואין וגירושין" (פסקה 5; ההדגשות במקור).

באשר להלכה שלפיה אין נענשים למפרע על זכויות שהתגבשו ברכוש המשותף לפני ה"בגידה", קובע אף כבוד השופט שטיין, בדומה לשני השופטים האחרים בהרכב, כי מדובר ב"עיקרון שאין עליו עוררין": "הנני מסכים עם השופט עמית כי דיננו אינו מתיר שלילת רכוש מבן זוג אשר נמצא 'בוגד' בבן זוגו. זהו עיקרון שאין עליו עוררין" (פסקה 10).

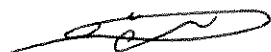
אכן, לצד החזרה על הקביעות החשובות שנקבעו במסגרת הלכות אלה שפסק בית המשפט העליון, קובע כבוד השופט שטיין גם כי "הסכם מכללא, שכאמור נגזר מדפוס החיים בו בחרו בני הזוג, יכול גם לקבוע כי הענקת שותפות שוות-זכויות בנכס לבן זוג תתבטל במקרה של 'בגידה'", ובהמשך לכך קובע כבוד השופט שטיין כי "שניים מתוך שלושת דיני בית הדין הכריעו בשאלת השיתוף בבית לחובת האישה לאחר שבחנו את מכלול היחסים בין בני הזוג באספקלריה של הסכם מכללא", תוך ש"מכלול זה כלל את מעשה ה'בגידה' של האישה כשיקול אשר בא לשלול או לאיין את כוונתו של הבעל לשתפה כשותפה שוות זכויות בבית, שכאמור את המגרש שעליו הוא בנוי ואת המימון לבנייתו הוא הביא אל תוך מסגרת הנישואין" (פסקאות 12-13).

יודגש, כי תוספת זו אינה מצויה בחוות דעתם של מי משני שופטי ההרכב האחרים, ולפיכך אין היא מהווה עמדת רוב של הרכב שופטי בית המשפט העליון ואין לראות בעמדת יחיד זו משום הלכה שנפסקה.

14. הנה כי כן, מפסק הדין מושא הבקשה דנן עולה כי כל שלושת שופטי ההרכב רואים בהלכת **בבלי**, שקבעה את הכלל כי בדונו בענייני רכוש הנכרכים בענייני הנישואין והגירושין יפסוק בית הדין הרבני על פי הדין האזרחי ולא על פי הדין הדתי, וכי חריגה מכך יש בה כדי להצדיק התערבות של בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, בשל חריגה מסמכות – **בהלכה מושרשת, מחייבת, שרירה וקיימת**. כמו כן עולה כי כל שלושת שופטי ההרכב חזרו על הקביעה כי שאלת מידת ה"אשם" בגירושין, ובכלל זה בשל "בגידה" של בן זוג, אין בה כדי לשלול זכויות שהתגבשו כבר ברכוש המשותף (תוך שכבוד השופט שטיין קבע גם את שקבע, כמתואר לעיל, בדבר אפשרותו של "הסכם מכללא" וגו', אך זאת כעמדת יחיד שלא באה לכל ביטוי במסגרת חוות דעתם של מי משני השופטים האחרים בהרכב). מובן, כי אין בעצם המחלוקת בין חברי המותב הנכבדים באשר לתוצאת פסק הדין במקרה הפרטני, כשלעצמה, כדי להקים עילה לקיומו של דיון נוסף.

15. לנוכח האמור, עמדת היועץ המשפטי לממשלה היא כי בענייננו לא נפסקה הלכה חדשה בסוגיות שבמוקד הבקשה לדיון נוסף דנן, וכי ההלכות בנושא נותרו עומדות על מכוון במלואן. על כן, לעמדת היועץ המשפטי לממשלה לא קמה עילה לקבלת הבקשה לדיון נוסף. עם זאת, יודגש, כי ככל שבית המשפט הנכבד יסבור כי בפסק הדין מושא הבקשה דנן נפסקה הלכה חדשה בעניינים שבמוקד הבקשה לדיון נוסף, הנוגדת את ההלכות הקיימות, כי אז יש מקום לקיומו של דיון נוסף בפסק הדין, נוכח חשיבותן הרבה של סוגיות אלה.

16. סיכומו של דבר: היועץ המשפטי לממשלה התייצב מיוזמתו בהליך דנן בשל החשיבות הרבה של ההלכות העומדות במוקד ענייננו. כפי שהוסבר לעיל, לעמדת היועץ המשפטי לממשלה פסק הדין מושא הבקשה דנן אינו מקים עילה לקיומו של דיון נוסף, תוך שליועץ המשפטי לממשלה חשוב היה גם לעמוד על חשיבותן של ההלכות, ולחדד כי יש לשמר אותן ואין לגרוע מהן. לעמדת היועץ המשפטי לממשלה, הלכות חשובות אלה עומדות – וצריך שיעמדו ויוסיפו לעמוד – על מכוון, תוך שיהיה ברור לכל כי לא נגרע מהן כמלוא הנימה בפסק הדין מושא הבקשה דנן.

יונתן נד"ב, עו"ד

סגן בכיר במחלקת הבג"צים

בפרקליטות המדינה

היום, ז' באדר ב' התשע"ט, 14 במרס 2019